

Projekt

z dnia 20 maja 2025 r.

Zatwierdzony przez

RADA MIEJSKA
w Koronowie
WPLYNEŁO:

**UCHWAŁA
RADY MIEJSKIEJ W KORONOWIE**

20. MAJ. 2025

z dnia 27 maja 2025 r.

Załącznik..... Nr.....
podpis

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Gminnego programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Koronowo na lata 2021 – 2024”, za okres 2023 - 2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w latach 2023 – 2024 „Gminnego programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Koronowo na lata 2021 – 2024”, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Koronowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY
Marcin Will

referent
Joanna Chrapkowska-Smoter

Kierownik Wydziału
Planowania Przestrzennego
Małgorzata Zwierzyńska

Zastępca Burmistrza
Krzysztof Zająk

Załącznik do uchwały
Rady Miejskiej w Koronowie
z dnia 27 maja 2025 r.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Koronowo na lata 2021 – 2024, za okres 2023 – 2024

Koronowo 2025

Spis treści

1. Podstawa prawna realizacji „Programu opieki nad zabytkami na lata 2021 – 2024 Miasta i Gminy Koronowo”

2. Zakres realizacji „Gminnego programu opieki nad zabytkami na lata 2021 – 2024 dla Gminy Koronowo”

3. Priorytet I – Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

4. Priorytet II – Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy

4.1. Zachowanie dziedzictwa kulturowego gminy

4.1.1. Działania własne Gminy (w odniesieniu do zabytków będących własnością gminy) zrealizowane przy wsparciu funduszy zewnętrznych

4.1.2. Działania własne Gminy (w odniesieniu do zabytków będących własnością gminy) zrealizowane w całości ze środków własnych

4.2. Działania polegające na wspieraniu i współfinansowaniu zachowania zabytków niebędących własnością gminy, zatrzymaniu ich degradacji oraz ich konserwowaniu

4.3. Pozyskiwanie środków zewnętrznych z przeznaczeniem na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków

5. Priorytet III – Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości

5.1. Prowadzenie i monitoring gminnej ewidencji zabytków

5.2. Dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym

5.3. Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym

5.4. Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego, służąca kreacji produktów turystyki kulturowej

5.5. Wzbudzanie zainteresowania historią i kulturą materialną regionu zapisaną w dziełach architektury, budownictwa, lokalnej tradycji

5.6. Wspieranie rozwoju lokalnych inicjatyw kulturotwórczych w zakresie podtrzymywania miejscowych tradycji folklorystycznych

5.7. Turystyczna promocja regionu

5.8. Stworzenie infrastruktury turystycznej w ramach promocji regionu

6. Podsumowanie

1. Podstawa prawna realizacji „Programu opieki nad zabytkami na lata 2021 – 2024 Miasta i Gminy Koronowo”

„Gminny program opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Koronowo” jest dokumentem, który nakreśla kierunki współpracy samorządu gminnego, właścicieli obiektów zabytkowych i Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Tworzy ponadto politykę administracyjną w zakresie działań na rzecz zachowania, rewitalizacji i promocji zachowania zabytków i dziedzictwa kulturowego. Program ma pomóc w aktywnym zarządzaniu zasobem stanowiącym dziedzictwo kulturowe miasta i gminy Koronowo.

Aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jest Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024, poz. 1292). Ustawa określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków. Rada Miejska w Koronowie w dniu 23 grudnia 2020 roku Uchwałą Nr XXXIII/287/20 przyjęła „Gminny program opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Koronowo na lata 2021 – 2024”. Dokument został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 18 stycznia 2021 r., poz. 372.

Zarządzeniem Nr OR-S.0050.183.2020 z dnia 3 grudnia 2020 r. Burmistrz Koronowa przyjął Gminną Ewidencję Zabytków Miasta i Gminy Koronowo. Wykaz obiektów i stanowisk archeologicznych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta i Gminy Koronowo stanowią załączniki nr 1 i nr 2 do niniejszego zarządzenia. W wykazie Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta i Gminy Koronowo w zał. nr 1, ujętych jest 739 obiektów zabytkowych, w tym układy urbanistyczne, zespoły obiektów sakralnych, nieruchomości, parki, cmentarze, obiekty kolejowe i kapliczki, oraz w zał. nr 2 1326 stanowisk archeologicznych.

Na mocy art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, burmistrz sporządza co dwa lata sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami, które przedstawia radzie gminy. Rada Miejska w Koronowie przyjęła Uchwałą Nr LXXVII/643/23 z dnia 26 kwietnia 2023 r. sprawozdanie z realizacji „Gminnego programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Koronowo na lata 2021 – 2024” za okres 2021 – 2022, który dostępny jest na stronie bip.koronowo.pl. W niniejszym opracowaniu przedstawiamy sprawozdanie z realizacji programu za okres 2022 – 2024.

2. Zakres realizacji „Gminnego programu opieki nad zabytkami na lata 2021 – 2024 dla Miasta i Gminy Koronowo”

Głównym celem Gminnego Programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Koronowo na lata 2021 – 2024 jest dążenie do poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturowego z zachowaniem krajobrazu kulturowego miasta i gminy oraz zainicjowanie procesów zmierzających do wzmocnienia świadomości społecznej mieszkańców i właścicieli obiektów zabytkowych co do ważności dziedzictwa kulturowego i szczególnej wartości obiektów zabytkowych dla wzmocnienia tożsamości i rozwoju gminy.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Koronowo określa trzy kluczowe priorytety programu:

Priorytet 1. Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.

Priorytet 2. Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Priorytet 3. Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości.

3. Priorytet I – Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

Postulaty ochrony i świadomego kształtowania krajobrazu kulturowego uwzględniają następujące dokumenty:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Koronowo,
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- Decyzje o warunkach zabudowy, decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Główne cele, zasady i zadania polityki przestrzennej, jak również instrumenty jej realizacji, wobec środowiska kulturowego, wyznaczane są w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, opracowywanych przez gminy. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Koronowo przyjęte przez Radę Miejską w Koronowie uchwałą Nr LXXXIII/720/23 z dnia 27 września 2023 roku, uwzględnia główne cele, zasady i zadania polityki przestrzennej, jak również instrumenty jej realizacji wobec środowiska kulturowego. Studium formułuje szereg ustaleń szczegółowych, których celem jest ochrona pod względem historyczno-kulturowym obszaru miasta i gminy oraz ujęte są wytyczne dla poszczególnych stref konserwatorskich. Studium nie jest aktem prawa miejscowego, a wprowadzenie przyjętych w nim zapisów do obiegu prawnego następuje poprzez ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z art. 19 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w studium oraz miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się szczególnie ochronę:

- a) zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia,
- b) innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków,
- c) parków kulturowych.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są aktami prawa miejscowego, uchwalanymi przez Radę Miejską, które ustalają przeznaczenie terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określają w szczególności zasady i warunki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uwzględniają ochronę dziedzictwa kulturowego, krajobrazu kulturowego, obiektów zabytkowych (w tym także stanowisk archeologicznych), zarówno wpisanych do rejestru zabytków jak i ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Koronowo nie posiada aktualnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całego miasta i gminy, dysponuje jedynie planami dla poszczególnych obszarów. Obszar miasta i gminy Koronowo pokryty jest planami miejscowymi na terenie o powierzchni 2236,45 ha.

Rada Miejska w Koronowie w dniu 31 stycznia 2024 r. podjęła uchwałę nr LXXXVIII/782/24 w sprawie przystąpienia do sporządzania planu ogólnego gminy i miasta Koronowo. Plan ogólny ma określić podział obszaru gminy na strefy planistyczne oraz wskazać gminne standardy urbanistyczne, w których szczegółowo zostanie określony profil funkcjonalny strefy oraz wskaźniki urbanistyczne takie jak maksymalna nadziemna intensywność zabudowy, maksymalna wysokość zabudowy, maksymalny udział powierzchni w budowy oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej. Plan ogólny będzie podstawą do sporządzania planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny będzie stanowił akt prawa miejscowego.

W roku 2023 Rada Miejska w Koronowie uchwaliła 5 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których uwzględnione są zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej:

Pozycja w rej.	Nazwa planu	Uchwała Rady Miejskiej w Koronowie	Dziennik Urzędowy Województwa (publikacja)
148	Uchwała nr LXXIII/617/23 z dnia 22 lutego 2023 r.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „PARK PRZEMYSŁOWY” dla terenu położonego w Koronowie, gm. Koronowo	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 1484 z dnia 1 marca 2023 r.
149	Uchwała nr LXXVIII/654/23 z dnia 31 maja 2023 r.	W sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „WĄSKOTOROWA” dla terenu położonego w Koronowie, gm. Koronowo	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 3904 z dnia 6 czerwca 2023 r.
150	Uchwała nr LXXXI/701/23 z dnia 30 sierpnia 2023 r.	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części obrębów M. Koronowo, Stary Jasiniec i Nowy Jasiniec	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 5583 z dnia 8 września 2023 r.
151	Uchwała nr LXXXVII/766/23 z dnia 20 grudnia 2023 r.	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego przy ulicy Długiej w Trzyczynie, gmina Koronowo	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 8602 z dnia 28 grudnia 2023 r.
152	Uchwała nr LXXXVII/767/23 z dnia 20 grudnia 2023 r.	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Trzyczyn nad Brdą III” dla terenu położonego w Trzyczynie, gmina Koronowo	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 8601 z dnia 28 grudnia 2023 r.

W 2024 roku zostało uchwalonych przez Radę Miejską w Koronowie siedem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których uwzględniono zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej.

Pozycja w rejestrze	Nazwa planu	Uchwała Rady Miejskiej w Koronowie	Dziennik Urzędowy Województwa (publikacja)
153	III/27/24 z dnia 28 maja 2024 r.	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Romanowo II” dla terenu położonego w Koronowie, gmina Koronowo.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 3538 z dnia 5 czerwca 2024 r.

154	VI/53/24 z dnia 28 sierpnia 2024 r.	W sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego przy ulicy Śmiesznej w Samociążku, gmina Koronowo.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 4961 z dnia 4 września 2024 r.
155	VI/54/24 z dnia 28 sierpnia 2024 r.	W sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Samociążku ulica Kminkowa, gm. Koronowo	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 4962 z dnia 4 września 2024 r.
156	VI/55/24 z dnia 28 sierpnia 2024 r.	W sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Lipkusz 4” dla terenu położonego w Koronowie, gm. Koronowo.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 4963 z dnia 4 września 2024 r.
157	VIII/73/24 z dnia 29 października 2024 r.	W sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „SREBRNICA” dla terenu położonego w Koronowie, gm. Koronowo.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 6144 z dnia 6 listopada 2024 r.
158	IX/83/24 z dnia 26 listopada 2024 r.	W sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu „Romanowo III” w Koronowie, gm. Koronowo.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 6951 z dnia 5 grudnia 2024 r.
159	IX/86/24 z dnia 26 listopada 2024 r.	W sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Koronowie, Nowy Dworzec, Więzownie oraz Starym Dworze, gm. Koronowo.	Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. poz. 6952 z dnia 5 grudnia 2024 r.

W przypadku, gdy na terenie planowanej inwestycji nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Opracowania planistyczne związane z rozwojem Gminy, które mogą mieć wpływ na zachowanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego, uzgadniane są z odpowiednimi służbami konserwatorskimi.

Wykaz ilości wydanych decyzji o warunkach zabudowy w latach 2023 – 2024:

2023 r. – 163

2024 r. – 235

Wykaz ilości wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego w latach 2023 – 2024:

2023 r. – 67

2024 r. – 70

Gmina nie podjęła uchwały o której mowa w art. 8 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. W 2024 r. Gmina Koronowo przystąpiła do prac nad opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji. W tym celu Zarządzeniem Burmistrza Koronowa Nr OR-S.0050.180.2024 z dnia 17 września 2024 r. powołany został zespół do spraw rewitalizacji terenów nadrzecznych w Koronowie.

Działania polegające na wspieraniu i współfinansowaniu zachowania zabytków niebędących własnością gminy, zatrzymaniu ich degradacji oraz ich konserwowaniu

Rada Miejska w Koronowie w dniu 26 stycznia 2021 r. podjęła Uchwałę nr XXXIV/305/21 w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych lub znajdujących się na terenie miasta i gminy Koronowo, na podstawie której przyznane zostały dotacje w roku 2023.

W roku 2023 Rada Miejska w Koronowie podjęła dwie uchwały w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane w obiektach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, znajdujących się na terenie miasta i gminy Koronowa na:

- naprawę okien witrażowych oraz elewacji kościoła pw. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Sitowcu, ujętego w gminnej ewidencji zabytków Miasta i Gminy Koronowo. Wartość zadania: 49 592,80 zł. Wnioskowana kwota dotacji: 40 000 zł. Wysokość przyznanej dotacji: 24 614,21 zł;
- wymianę dwóch okien w elewacji podwórzowej kamienicy położonej przy ul. Kościuszki 4 w Koronowie, która ujęta jest w gminnej ewidencji zabytków i znajduje się na obszarze dzielnicy starego miasta Koronowa wpisanej do rejestru zabytków decyzją nr A/1418 z dnia 16.09.1957 r. Wartość zadania: 8937,58 zł. Wnioskowana kwota dotacji: 4468,79 zł. Wysokość przyznanej dotacji: 1385,00 zł (koszt inwestycji obejmował wymianę bramy garażowej, na którą nie przysługiwała dotacja).

W dniu 28 lutego 2024 r. Rada Miejska podjęła Uchwałę nr LXXXIX/792/24 w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych lub znajdujących się na terenie miasta i gminy Koronowo, na podstawie której przyznane zostały dotacje w 2024 r.

W roku 2024 Rada Miejska w Koronowie podjęła dwie uchwały, na podstawie której udzielono dotacji na:

- docieplenie ściany szczytowej – zachodniej kamienicy przy ul. Wodnej 6 (dz. nr 907/6), która wpisana jest do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz znajduje się na obszarze dzielnicy starego miasta Koronowa, wpisanej do rejestru zabytków decyzją Nr A/1418 z dnia 16.09.1957 r. Wartość zadania: 44 320,88 zł. Wnioskowana kwota dotacji: 30 000,00 zł. Udział środków własnych 14 320,88 zł. Wysokość przyznanej dotacji: 22 000,00 zł;

Fot. Okno witrażowe w kościele pw. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Sitowcu

- prace restauratorskie i konserwatorskie we wnętrzu kościoła parafialnego pw. Św. Michała Archanioła we Wtelnie (polichromie ścienne etap II, chór), wpisanego do rejestru zabytków Województwa Kujawsko-Pomorskiego pod nr A/778 decyzją z dnia 8.06.1955 r. Całkowity koszt inwestycji: 87 792,96 zł. Wnioskowana kwota: 45 792,96 zł. Udział środków z innych źródeł (Starostwo Powiatowe w Bydgoszczy): 42 000 zł. Wysokość udzielonej dotacji z budżetu gminy: 20 000,00 zł;

- na wykonanie izolacji poziomej ściany wewnętrznej metodą iniekcji krystalicznej w budynku przy ul. Bydgoskiej 10 w Koronowie (dz. nr 1184/1), który ujęty jest w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz znajduje się na obszarze dzielnicy starego miasta Koronowa wpisanej do rejestru zabytków decyzją Nr A/1418 z dnia 16.09.1957 r. Całkowity koszt inwestycji: 8 500,00 zł. Wnioskowana kwota: 4 250,00 zł. Wysokość przyznanej dotacji: 4 250,00 zł. (50%);

- wymianę stolarki okiennej (dwa okna w elewacji frontowej) kamienicy położonej przy ul. Bydgoskiej

7 w Koronowie, ujętej w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz znajdującej się na obszarze dzielnicy starego miasta Koronowa wpisanej do rejestru zabytków decyzją Nr A/1418 z dnia 16.09.1957 r. Całkowity koszt inwestycji: 6 500,00 zł. Wnioskowana kwota: 3 250,00 zł. Wysokość przyznanej dotacji: 3 250,00 zł. (50%). Dotacja nie została zrealizowana z uwagi na niespełnienie warunków umowy – realizacja inwestycji przed przyznaniem dotacji przez Radę Miejską.

Fot. Ściana szczytowa kamienicy, ul. Wodna 6 w Koronowie

Zgodnie z ww. uchwałami dotacja może być udzielona w wysokości do 50% nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku. Łączna wartość dotacji z budżetu Gminy Koronowo, oraz innych środków publicznych nie może przekroczyć wysokości 100% nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku.

Ponadto, w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, Gmina Koronowo udzieliła w 2024 r. dofinansowania dla parafii:

1. Konserwacja i restauracja „Drogi Krzyżowej” – kontynuacja prac konserwatorskich przy elementach wyposażenia kościoła pw. św. Michała Archanioła we Wtelnie. W ramach zadania wykonano prace konserwatorskie i restauratorskie obrazów z ramami, na 14 stacjach "Drogi Krzyżowej" w kościele pw. św. Michała Archanioła we Wtelnie. Całkowity koszt zadania 149 155,64 zł.

2. Prace ratunkowe, konserwatorskie i restauratorskie ołtarza Matki Bożej Różańcowej z kościoła pw. Świętej Trójcy w Byszewie – I etap. W ramach zadania wykonano prace konserwatorskie i restauratorskie ołtarza Matki Bożej Różańcowej – I etap z kościoła pw. Świętej Trójcy w Byszewie. Całkowity koszt zadania 149 469,70 zł.

3. Wykonanie opaski tynkarskiej budynku kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Koronowie – etap I
W ramach zadania wykonano opaskę tynkarską budynku kościoła – etap I. Całkowity koszt zadania 150 000,00 zł.

Realizując Gminny Program Opieki nad Zabytkami podejmowano szereg działań związanych z dbałością o zachowanie istniejących walorów zabytkowych oraz z wykorzystaniem zasobów dziedzictwa kulturowego w polityce rozwoju Miasta i Gminy Koronowo. Podejmowane działania pozwoliły w miarę posiadanych środków budżetowych na osiągnięcie zamierzonych efektów.

4. Priorytet II – Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy

Dziedzictwo jest zasobem nieodnawialnym, dlatego wymaga zintensyfikowanej ochrony i świadomego gospodarowania. Dziedzictwo może dawać miejsca pracy, pomagać wychodzić z ubóstwa i bezrobocia, dzięki niemu można realizować swoje pasje i twórczo spędzać czas, wreszcie może być ono sposobem inwestowania i magnesem dla prywatnych przedsiębiorców, ale też dźwignią rozwoju turystyki i przemysłów kreatywnych. Na poziomie lokalnym dziedzictwo kulturowe sprzyja utrzymywaniu spójności lokalnej społeczności, integrując mieszkańców. Mnogość podejść powoduje, że jest to najbardziej uniwersalne bogactwo niemal każdego obszaru rewitalizacji. Dzięki wielowiekowej trudnej historii i wielokulturowej tradycji, polskie miasta mają w większości potencjał, który czeka na odkrycie i wykorzystanie na potrzeby rewitalizacji.

4.1. Zachowanie dziedzictwa kulturowego gminy

Gmina Koronowo w okresie sprawozdawczym (2023-2024) w ramach kierunku Zachowanie dziedzictwa kulturalnego Gminy podjęła inwestycje w zakresie następujących zadań (w tym zadania inwestycyjne realizowane przy wsparciu funduszy zewnętrznych):

- działania własne gminy (w odniesieniu do zabytków będących własnością gminy) polegające na zachowaniu zabytków, zatrzymaniu ich degradacji;
- działania polegające na przebudowie i modernizacji obiektów stanowiących własność gminy, budynków świetlic wiejskich z myślą o mieszkańcach – organizowaniu różnych form rekreacji, rozwijaniu zainteresowań lokalnych społeczności;
- działania polegające na wspieraniu i współfinansowaniu zachowania zabytków niebędących własnością gminy, zatrzymaniu ich degradacji oraz ich konserwowaniu.

4.1.1. Działania własne Gminy (w odniesieniu do zabytków będących własnością gminy) zrealizowane przy wsparciu funduszy zewnętrznych

Przebudowa i adaptacja ze zmianą sposobu użytkowania budynku remizy strażackiej na świetlicę wiejską w Gościeradzu

W ramach projektu gruntownie przebudowano budynek, w którym mieściła się świetlica wiejska w Gościeradzu. Wykonane zostały roboty budowlane w następującym zakresie: prace rozbiórkowe, wykonanie tynków, okładzin, posadzek, sufitów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana pokrycia dachu, kompleksowe wykonanie elewacji, zagospodarowanie terenu wraz z dostawą

wyposażenia świetlicy, wykonanie instalacji sanitarnych, elektrycznej, wentylacyjnej, fotowoltaicznej. Ponadto budynek został ocieplony. Okres realizacji: maj 2022 r. – lipiec 2023 r. Projekt został zrealizowany dzięki dofinansowaniu z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Regionalnego (EFRROW) w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Całkowity koszt: 859 000,00 zł

- kwota dofinansowania z EFRROW: 500 000,00 zł

- wkład własny gminy: 359 000,00 zł

Zagospodarowanie terenu przy Punkcie Informacji Turystycznej w Koronowie

Budynek Punktu Informacji Turystycznej (PIT) w Koronowie, który znajduje się w obszarze dzielnicy starego miasta, wpisanej do rejestru zabytków decyzją nr 1418 z dnia 16.09.1957 r. (strefa konserwatorska „A”), w latach poprzednich został przebudowany i nadbudowany, tworząc większą przestrzeń, przyjazną dla różnorodnych aktywności społeczno-kulturalnych mieszkańców przestrzeni oraz muzeum (funkcje i znaczenie tego punktu omówione zostaną w dalszej części sprawozdania).

W ramach projektu zagospodarowania terenu przy PIT powstał na terenie dziedzińca przy budynku Punktu Informacji

Turystycznej (ul. Plac Zwycięstwa 22 w Koronowie) zadaszony taras na istniejącym stropodachu piwnicy wraz ze schodami i infrastrukturą towarzyszącą. Pozostały teren został zagospodarowany tj. powstał teren zielony (nasadzone zostały krzewy, drzewa byliny), wybudowano ciągi piesze do budynku jak i tarasu, zamontowano ławki, kosze na śmieci, monitoring oraz szafkę do wolnej wymiany książek. Teren został ogrodzony i oświetlony. Ponadto nad wejściem do budynku powstał daszek a taras wyposażono w rolety. Zakupiono również wyposażenie na taras tj. 6 stolików, 24 krzesła, 3 gazowe promienniki ciepła, rzutnik zewnętrzny i 3 donice ozdobne.

Projekt został zrealizowany dzięki dofinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021 – 2027, Priorytetu 5. Fundusze europejskie na wzmacnianie potencjałów endogenicznych regionu, Działania 05.06 Odnowa Przestrzeni Publicznych BYDOF-IP.

Wartość projektu: 501 907,44 zł

- kwota dofinansowania z EFRR: 426 621,32 zł
- kwota dofinansowania z budżetu państwa: 50 190,74 zł
- budżet Gminy Koronowo: 25 095,38 zł

Budowa placów zabaw oraz terenu rekreacyjnego przy ul. Bydgoskiej w Koronowie

W ramach projektu na terenie przy ul. Bydgoskiej w Koronowie powstał plac zabaw, strefa fitness, strefa muzyczna oraz teren rekreacyjny wyposażony w elementy małej architektury m.in. ławki, kosze. Całość terenu została oświetlona i objęta monitoringiem, wykonane zostały ciągi piesze i nasadzenia.

Projekt został zrealizowany dzięki dofinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021 – 2027, Priorytetu 5. Fundusze europejskie na wzmacnianie potencjałów endogenicznych regionu, Działania 05.06 Odnowa Przestrzeni Publicznych BYDOF-IP.

Wartość projektu: 3 269 557,00 zł

- kwota dofinansowania z EFRR: 1 333 610,31 zł
- kwota dofinansowania z budżetu państwa: 156 895,33 zł
- budżet Gminy Koronowo: 1 779 051,36 zł

Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Koronowo

W ramach projektu na terenie Gminy Koronowo zostało wymienionych 1 984 szt. lamp (oświetlenie uliczne) na energooszczędne typu LED. Wymiana oświetlenia nastąpiła w 36 miejscowościach tj.: Buszkowie, Byszewie, Bytkowicach, Dziedzinku, Glinkach, Gogolinie, Gogolinku, Gościeradzu, Hucie, Krapiewie, Lucimiu, Łasku Małym, Łasku Wielkim, Mąkowsku, Morzewcu, Nowym Dworze, Nowym Jasińcu, Okolu, Stopce, Osieku, Popielewie, Salnie, Samociążku, Sitowcu, Skarbiewie, Starym Dworze, Bieskowie, Starym Jasińcu, Tryszczynie, Więżownie, Wierzchucinie Królewskim, Wiskitnie, Wilczu, Witoldowie, Wtelnie. Okres realizacji: grudzień 2018 r. – czerwiec 2023 r. Projekt został zrealizowany dzięki dofinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 – 2020, Osi priorytetowej 3. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie, Działania 3.5 Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w ramach ZIT, Poddziałania 3.5.2 Zrównoważona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych w ramach ZIT, Schematu: Modernizacja oświetlenia ulicznego w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT).

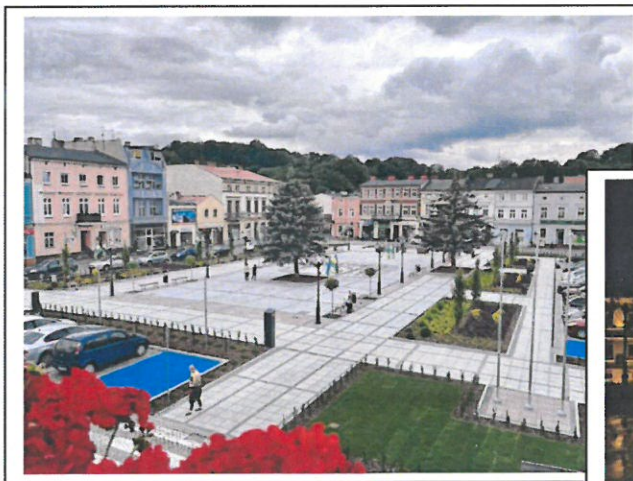
Całkowity koszt: 4 271 945,28 zł

- kwota dofinansowania z EFRR: 3 230 392,92 zł

- budżet Gminy Koronowo: 1 041 552,36 zł

4.1.2. Działania własne Gminy (w odniesieniu do zabytków będących własnością gminy) zrealizowane w całości ze środków własnych

Gmina Koronowo w latach 2023 – 2024 realizowała inwestycje w obiektach i na terenach gminnych w całości pokryte ze środków własnych Gminy.

dzielnicy starego miasta Koronowa, wpisanej do rejestru zabytków decyzją Nr A/1418 z dnia 16.09.1957 r. (strefa ochrony konserwatorskiej „A”), rozpoczęła się jesienią 2022 r. Projekt

Rewitalizacja Placu Zwycięstwa

Inwestycja rewitalizacji koronowskiego rynku, który znajduje się na obszarze

obejmował m.in. utwardzenie rynku płytami granitowymi i kostką kamienną, montaż masztów flagowych i elementów małej architektury takich jak lampy, stylowe słupki, donice, ławki, a także stację ładowania pojazdów elektrycznych, makietę przedstawiającą historyczny układ rynku w XVI w. i rzeźbę upamiętniającą opata Engelberta, który przeniósł klasztor Cystersów z Byszewa do Koronowa.

Ozdobą centralnego placu staromiejskiej części miasta stała się multimedialna fontanna wyposażona w ponad sto dysz. Intencją władarzy miasta było stworzenie miejsca spotkań dla mieszkańców, czyli takie zagospodarowanie przestrzeni, które umożliwiłoby organizowanie w tym miejscu koncertów i jarmarków, co ma obecnie miejsce, np. jarmarki bożonarodzeniowe, koncerty i potańcówki. Okres realizacji inwestycji: listopad 2022 r. – czerwiec 2023 r. Całkowity koszt: 4 753 553,81 zł (w całości wkład własny Gminy). Koszt poniesiony w 2023 r. 2 424 982,99 zł.

Przebudowa ulicy Sienkiewicza

Przebudowa ulicy Sienkiewicza w Koronowie, która znajduje się na obszarze dzielnicy starego miasta Koronowa, wpisanej do rejestru zabytków decyzją Nr A/1418 z dnia 16.09.1957 r. Zakres inwestycji obejmował m.in.: wykonanie sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej oraz wodociągowej, ułożenie nawierzchni drogi z kostki kamiennej granitowej wraz z ciągami pieszymi. Materiał uwzględniony w zakresie inwestycji jest spójny z istniejącą architekturą Starego Miasta. Okres realizacji: maj 2022 r. – styczeń 2023 r. Całkowity koszt: 4 296 916,29 zł (w całości wkład własny Gminy).

Przebudowa boiska przy Szkole Podstawowej w Buszkowie (strefa ochrony konserwatorskiej „B” dla zespołu zabudowy wiejskiej)

Przebudowa boiska sportowego przy Szkole Podstawowej w Buszkowie, położonego na obszarze objętym strefą ochrony konserwatorskiej „B” wyznaczonej dla zespołu zabudowy wiejskiej wsi Buszkowo. W ramach inwestycji została wykonana: budowa boiska wielofunkcyjnego o wym. pola gry 12,5 m x 19,5 m i nawierzchni poliuretanowej typu „natrysk” wraz z budową ogrodzenia boiska z siatki syntetycznej o wysokości 6 m oraz panelowego ogrodzenia terenu o wysokości 1,5 m. Wybudowano lampę oświetlenia ulicznego. Dodano stół do tenisa stołowego, wiatę rowerową, altanę, a także pozostałe obiekty małej architektury (ławki, kosze na śmieci). Wyremontowano schody poprzez ułożenie „kamiennego dywanu” wraz z montażem barierki oraz zadaszenia nad schodami, a trawnik został poddany renowacji. Okres realizacji: 12.05.2023 – 27.10.2023 r. Całkowity koszt: 766 904,99 zł (w całości wkład własny Gminy, poniesiony w 2023 r.)

Wymiana pokrycia dachowego na budynku gminnym w Działoszynie 36 (ujęty w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz w strefie ochrony konserwatorskiej „B”)

Zakres robót obejmował wymianę oraz wzmocnienie skorodowanych biologicznie elementów więźby dachowej, zaimpregnowanie preparatem chroniącym przed działaniem ognia, grzybów i owadów (sposób impregnacji zgodnie z zaleceniami producenta preparatu), wykonanie izolacji termicznej z wełny mineralnej na powierzchniach skośnych nad przestrzeniami nieużytkowymi i nieogrzewanymi strychu, remont kominów, montaż membrany dachowej, wykonanie nowego pokrycia dachowego z blachy na rąbek stojący wraz z łączeniem oraz montaż rynien i rur spustowych oraz obróbek blacharskich.

Okres realizacji: 14.07.2023 r. – 09.11.2023 r. Całkowity koszt: 171 357,41 zł (w całości wkład własny

Gminy - koszt wykonania dokumentacji projektowej poniesiony w 2023 r. 6 490,00 zł, koszt robót budowlanych poniesiony w 2023 r. 171 357,41 zł).

Zabezpieczenie skarpy przy moście kolei wąskotorowej w Koronowie (teren częściowo znajduje się w strefie ochrony archeologicznej)

Projekt zabezpieczenia skarpy przy moście kolei wąskotorowej w Koronowie. Inwestycja jest na etapie opracowywania dokumentacji projektowo – kosztorysowej. Okres realizacji: w trakcie. Całkowity koszt: 123 000,00 zł (w trakcie)

Projekt przebudowy budynku gminnego w Witoldowie – adaptacja na świetlicę wiejską (budynek ujęty w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków)

Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej obejmujący zmianę sposobu użytkowania lokalu mieszkalnego na świetlicę wiejską i jego przebudowa wraz z przebudową schodów i pochylni dla niepełnosprawnych w Witoldowie. Została wykonana dokumentacja projektowo-kosztorysowa. Planowane jest wykonanie izolacji termicznej elewacji budynku i przeciwwilgociowej ścian piwnicznych, wykonanie docieplenia stropów nad piwnicami, i pod nieużytkowanymi strychami, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej do budynku i poszerzenie otworu drzwiowego. W planach jest zrobienie remontu drewnianej klatki schodowej na strych nieużytkowy i wydzielenie strychu drzwiami, montaż prefabrykowanego daszku nad drzwiami wejściowymi, remontu ścian wewnętrznych oraz sufitów, remont podłóg, wymiany instalacji elektrycznej, wodno – kanalizacyjnej oraz c.o. wraz z grzejnikami. Projekt zakłada także remont i przebudowę łazienek, i wydzielenie łazienki dla niepełnosprawnych, remont kuchni wraz z wyposażeniem, połączenie trzech sal w jedną poprzez częściowe wyburzenia ścian nośnych, przebudowę pochylni dla niepełnosprawnych oraz schodów wejściowych, zabudowę szafy wnękowej na mop i zlew techniczny, zabudowę otworu drzwiowego łączącego mieszkanie z częścią o funkcji Szkoły Podstawowej oraz zamurowanie okna w piwnicy przy projektowanej pochylni. Okres realizacji: 25.04.2023 r. – 25.10.2024 r. Całkowity koszt projektu: 23 725,00 zł poniesiony w 2023 r. (wkład własny Gminy).

Remont budynku w Popielewie 18 (znajdującego się w strefie „B” ochrony konserwatorskiej)

Wykonanie dwóch zbiorników bezodpływowych wraz z zewnętrzną instalacją kanalizacji sanitarnej oraz remont lokali mieszkalnych poprzez zaadaptowanie pomieszczeń na łazienki w Popielewie 18. Okres realizacji: 05.05.2023 r. – 09.10.2023 r. Całkowity koszt: 136 210,01 zł (w całości wkład własny gminy), poniesiony w 2023 r.

4.2. Działania polegające na wspieraniu i współfinansowaniu zachowania zabytków niebędących własnością gminy, zatrzymaniu ich degradacji oraz ich konserwowaniu

W ramach realizacji zadania polegającego na wspieraniu i współfinansowaniu zachowania zabytków niebędących własnością gminy, zatrzymaniu ich degradacji, Gmina Koronowo udzieliła łącznie pięciu dotacji, w tym dwóch dla parafii, dwóch dla wspólnot mieszkaniowych i jednej dla osoby fizycznej. Od roku 2023 zwiększono wysokość kwoty zabezpieczonej na dotacje w budżecie Gminy do 60 000,00 zł, tym samym podwajając jej wysokość w stosunku do lat poprzednich. Przy wsparciu funduszy zewnętrznych udzielono również dotacji z udziałem środków publicznych w ramach

Rządowego Programu Odbudowy Zabytków i dotacji z budżetu Gminy Koronowo.

I. WYKAZ UDZIELONYCH PRZEZ GMINĘ KORONOWO W LATACH 2023 – 2024 DOTACJI NA PRACE KONSERWATORSKIE, RESTAURATORSKIE LUB ROBOTY BUDOWLANE PRZY ZABYTKU WPISANYM DO REJESTRU ZABYTKÓW LUB ZNAJDUJĄCYM SIĘ W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

W budżecie Gminy Koronowo, przyjętym uchwałą nr LXX/585/22 Rady Miejskiej w Koronowie z dnia 21 grudnia 2022 r., została zabezpieczona na cel przyznania dotacji w 2023 roku kwota 60 000,00 zł. (w stosunku do 2022 roku podwojono środki w budżecie Gminy zabezpieczone na dotacje).

Dotacje udzielone w 2023 r.:

Lp.	Wnioskodawca	Nr rej. zabytków lub nr poz. w GEZ	Przedmiot umowy	Wnioskowana kwota dotacji	Wysokość przyznanej dotacji
1.	Parafia Rzymskokatolick a p.w. Niepokalanego Serca Maryi 89-412 Sośno	Kościół p.w. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus w miejscowości Sitowiec gm. Koronowo, który ujęty jest w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków	Roboty budowlane i prace konserwatorskie (wymontowanie, naprawa i ponowne osadzenie okien witrażowych, niezbędne naprawy cegły i spoinowania w miejscu osadzenia okien, miejscowe uzupełnienie tynków, malowanie)	40 000,00 zł (całkowity koszt inwestycji: 49 592,80 zł)	24 614,21 zł
2.	Osoba fizyczna	Kamienica przy ul. Kościuszki 4 ujęta w wojewódzkiej i gminnej ewidencji, która znajduje się na obszarze dzielnicy starego miasta Koronowa wpisanej do rejestr zabytków decyzją Nr A/1418 z dnia 16.09.1957 r.	Roboty budowlane – wymiana dwóch okien w elewacji podwórzowej kamienicy położonej przy ul. Kościuszki 4 w Koronowie	4468,79 zł (całkowity koszt inwestycji 8937,58 zł obejmował wymianę bramy garażowej, na którą nie przysługiwała dotacja)	1385,00 zł

W 2023 r. przyznano również dotację w wysokości 34 000,00 zł na wymianę pokrycia dachowego na budynku mieszkalnym przy ul. Wyczółkowskiego 2 we Wtelnie (koszt inwestycji: 99 900 zł, wnioskowana kwota: 44 900,00 zł), która wygasła z uwagi na niezrealizowanie inwestycji w wymaganym terminie.

Dotacje udzielone w 2024 r.:

Lp.	Wnioskodawca	Nr rej. zabytków lub nr poz. w GEZ	Przedmiot umowy	Wnioskowana kwota dotacji	Wysokość przyznanej dotacji
1.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Michała Archaniola we Wtelnie	Kościół parafialny pw. Św. Michała Archaniola we Wtelnie, gm. Koronowo ujęty jest w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków (GEZ poz. 710) oraz w rejestrze zabytków decyzją Nr A/778 z dnia 8.06.1955 r.	Prace konserwatorskie i restauratorskie we wnętrzu kościoła – polichromie ścienne etap II, chór (inventaryzacja obiektu, rewaloryzacja – malarstwo ścienne etap II chór, sporządzenie dokumentacji konserwatorskiej)	45 792,96 zł (całkowity koszt inwestycji: 87 792,96 zł)	20 000,00 zł
2.	Wspólnota Mieszkaniowa Wodna 6 w Koronowie	Kamienica przy ul. Wodnej 6 w Koronowie ujęta w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków (GEZ poz. 396), znajduje się na obszarze dzielnicy starego miasta Koronowa wpisanej do rejestru zabytków decyzją Nr A/1418 z dnia 16.09.1957 r.	Roboty budowlane – docieplenie ściany szczytowej zachodniej budynku mieszkalnego wielorodzinnego o wysokości 12,5 m wraz z wykonaniem elewacji zachodniej tego budynku	30 000,00 zł (całkowity koszt inwestycji: 44 320,88 zł)	22 000,00 zł
3.	Wspólnota Mieszkaniowa Bydgoska 10 w Koronowie	Kamienica przy ul. Bydgoskiej 10 w Koronowie ujęta w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków (GEZ poz. 126), znajduje się na obszarze dzielnicy starego miasta Koronowa wpisanej do rejestru zabytków decyzją Nr A/1418 z dnia 16.09.1957 r.	Wykonanie izolacji poziomej ściany metodą iniekcji krystalicznej (ściana wewnętrzna – korytarz)	5000,00 zł (całkowity koszt inwestycji: 8 500,00 zł)	4250,00 zł

II. Wykaz inwestycji wykonanych w 2024 przez parafie z dofinansowaniem Gminy Koronowo:

1. Konserwacja i restauracja „Drogi Krzyżowej” – kontynuacja prac konserwatorskich przy elementach wyposażenia kościoła pw. św. Michała Archaniola we Wtelnie

W ramach zadania wykonano prace konserwatorskie i restauratorskie obrazów z ramami, na 14 stacjach "Drogi Krzyżowej" w kościele pw. św. Michała Archaniola we Wtelnie. Zadanie dofinansowane w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków i dotacji z budżetu Gminy Koronowo. Całkowity koszt zadania 149 155,64 zł

2. Prace ratunkowe, konserwatorskie i restauratorskie ołtarza Matki Bożej Różańcowej z kościoła pw. Świętej Trójcy w Byszewie – I etap

W ramach zadania wykonano prace konserwatorskie i restauratorskie ołtarza Matki Bożej Różańcowej – I etap z kościoła pw. Świętej Trójcy w Byszewie. Zadanie dofinansowane w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków i dotacji z budżetu Gminy Koronowo. Całkowity koszt zadania 149 469,70 zł.

3. Wykonanie opaski tynkarskiej budynku kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Koronowie – etap I

W ramach zadania wykonano opaskę tynkarską budynku kościoła – etap I. Zadanie dofinansowane w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków i dotacji z budżetu Gminy Koronowo. Całkowity koszt zadania 150 000,00 zł

4.3. Pozyskiwanie środków zewnętrznych z przeznaczeniem na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków

Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 ze zm.) dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków mogą udzielać minister właściwy do spraw kultury i dziedzictwa narodowego, wojewódzki konserwator zabytków, a także organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa. Przepis art. 82 ust. 1 tej ustawy wskazuje, że suma dotacji udzielonych przez poszczególne podmioty nie może przekroczyć wysokości 100% nakładów na ww. prace i roboty. W tym celu w przepisie ust. 3 tego artykułu zobowiązano podmioty udzielające dotacji do prowadzenia wykazów oraz wzajemnego informowania się o zakresie i wysokości udzielanych dotacji.

W związku z powyższym, z otrzymanych informacji organów uprawnionych do udzielania tychże dotacji tj.: Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu, Wydziału Promocji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Bydgoszczy, Urzędu Marszałkowskiego Woj. Kujawsko-Pomorskiego Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego wynika, że środki zewnętrzne przeznaczone na dofinansowanie prac przy zabytkach w okresie 2023 – 2024 otrzymały:

- Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Koronowie,
- Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Anny w Łąsku Wielkim,
- Parafia Rzymskokatolicka pw. Świętej Trójcy w Byszewie,
- Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archaniola we Wtelnie,
- Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Wojciecha i św. Katarzyny w Boluminku,
- Parafia Rzymskokatolicka NMP Królowej Polski w Brzozie.

5. Priorytet III – Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości

5.1. Prowadzenie i monitoring gminnej ewidencji zabytków

Gmina Koronowo prowadzi Gminną Ewidencję Zabytków Miasta i Gminy Koronowo (GEZ), która stanowi podstawę do wprowadzenia ochrony obiektów i terenów wpisanych do GEZ w formie odpowiednich zapisów w uchwalanych planach zagospodarowania przestrzennego, wydawanych decyzjach o warunkach zabudowy i decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, uzgadnianych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Dla wszystkich obiektów ujętych w GEZ wykonane są karty ewidencyjne. W 2024 r. podjęto decyzję o dokonaniu oceny stanu technicznego obiektów wpisanych do GEZ oraz aktualizacji kart tych obiektów. Zadanie to ujęte zostało w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Koronowo na lata 2025 – 2028, przyjętym Uchwałą Nr X/100/24 Rady Miejskiej w Koronowie z 10 grudnia 2024 r.

Ponadto, prowadzona ewidencja zabytków stanowi, obok rejestru zabytków, podstawę nie tylko do wyznaczenia ochrony tych obiektów, ale też dofinansowywania prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych w obiektach ujętych w ewidencji. W porozumieniu z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Toruniu Delegatura w Bydgoszczy, wprowadzane są bieżące aktualizacje ewidencji w postaci wpisów i wykreśleń, oraz udzielane informacje na temat ochrony konserwatorskiej poszczególnych obiektów i działek.

5.2. Dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym

Aktualne informacje o zabytkach znajdują się na stronie internetowej gminy Koronowo.

Gmina Koronowo na stronie BIP (Biuletyn Informacji Publicznej) www.bip.koronowo.pl umieszcza aktualne informacje dotyczące zabytków – zabytki ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta i Gminy Koronowo, Gminny Program Opieki nad Zabytkami.

Gmina Koronowo posiada:

- własną stronę internetową
<https://www.koronowo.pl/>
- profil na portalu Facebook
<https://www.facebook.com/gminakoronowo>
- kanał na YouTube
<https://www.youtube.com/c/GminaKoronowo>
- bezpłatny informator wydawany w druku – „Kurier ratuszowy – bezpłatny informator Gminy Koronowo”

Wydawany w druku „Kurier ratuszowy – Bezpłatny informator gminy Koronowo” został reaktywowany w 2023 r., w którym to wydano trzy numery kuriera – Nr 17, Nr 18 i Nr 19. W roku 2024 ukazały się również trzy wydania – Nr 20, Nr 21, Nr 22.

W ramach bieżącego informowania mieszkańców o planach, zamierzeniach i działalności samorządu, stale aktualizowane były treści na stronach internetowych, portalach informacyjno-promocyjnych i społecznościowych. Organizowane były także spotkania on-line (live) z Burmistrzem Koronowa, które cieszyły się dużym zainteresowaniem mieszkańców Gminy.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym 2023 – 2024 powstawały filmy np. relacje z wydarzeń promujące gminę Koronowo, grafiki, plakaty zaproszenia itp., aktualizowano przewodniki, ulotki i plan miasta i Zalewu Koronowskiego. Podejmowano również działania w zakresie współpracy z mediami oraz prezentacji gminy w serwisach internetowych.

W 2024 r. wydano nowy album o Koronowie, promujący walory turystyczne i historyczne gminy Koronowo - „Koronowo - Naturalnie Inspirujące” (wykorzystywany w celach promocyjnych np. jako nagrody oraz sprzedawany w Punkcie Informacji Turystycznej).

Realizując przedsięwzięcia informacyjno-promocyjne współpracowano w różnym zakresie, m.in. z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Miejską Biblioteką Publiczną, Gminną Radą Kobiet i Kołami Gospodyń Wiejskich, ze szkołami, stowarzyszeniami, klubami sportowymi, parafiami, sołectwami, przedsiębiorcami itp.

5.3. Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym

Gmina Koronowo realizowała zadanie z zakresu edukacji i popularyzacji wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym poprzez wydawanie i wspieranie publikacji (w tym folderów promocyjnych i przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego. Dokonano dodruku zaktualizowanego planu miasta i Zalewu Koronowskiego. W 2024 r. zaktualizowano oraz wydano przewodnik po Gminie Koronowo (tłumaczony na j. angielski i niemiecki) wzbogacony o plan miasta a także ulotki promocyjne – „turystycznie i historycznie inspirujące”. Przygotowano materiały informacyjno-promocyjno-reklamowe np. kartki okolicznościowe, czapki, koszulki, breloki, długopisy, smycze, odbłaski, plecaki, namioty, kubki itp.

W ramach edukacji i popularyzacji wiedzy o regionalnym dziedzictwie organizowane są liczne konkursy. Gmina zorganizowała w 2023 r. trzy konkursy z okazji 655-lecia Urodzin Koronowa (nadania praw miejskich dla Koronowa) – plastyczny, fotograficzny oraz filmowy a także w 2023 i 2024 r. konkursy dożynkowe, skierowane do sołectw pn. „Bukiet dla Koronowa” oraz etap gminny konkursu „Najpiękniejszy Ogród w Powiecie Bydgoskim”. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Koronowie zorganizował konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży w wieku 5-18 lat z terenu Gminy Koronowo „Kartka Bożonarodzeniowa 2024”. Inicjatywy te stanowiła formę promocji lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz tradycji świątecznych.

W 2024 r. Gmina Koronowo wydała nowy album o Koronowie „Koronowo - Naturalnie Inspirujące”, ukazujący walory turystyczne i historyczne gminy Koronowo, który służy celem promocyjnym Gminy – można nabyć go w Punkcie Informacji Turystycznej, wykorzystywany jest również na nagrody.

W ramach edukacji i popularyzacji wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym, Szkoła Podstawowa im. Kpt. Ż. W. Tadeusza Ziółkowskiego w Wierzchucinie Królewskim zorganizowała XIX Gminny Konkurs Historyczny „Moja Mała Ojczyzna”, którego celem było upowszechnienie wiedzy z zakresu historii lokalnej, zainteresowanie uczniów zabytkami, miejscami pamięci oraz postaciami zasłużonymi dla lokalnej społeczności, wzmocnienie poczucia tożsamości kulturowej, narodowej i regionalnej.

W Zespole Szkół im. Leona Wyczółkowskiego we Wtelnie zorganizowano gminny konkurs plastyczny z okazji urodzin Leona Wyczółkowskiego „Co wyczuł Wyczół”, przeprowadzono akcję czytelnictwa w rocznicę bitwy pod Koronowem – czytanie opowiadania H. Sienkiewicza „Ongi i dziś. Bitwa pod Koronowem”. Reprezentacja szkoły uczestniczyła w kolejnych edycjach Gminnego Konkursu Historycznego „Moja mała Ojczyzna”. Uczniowie z klas 1-3 uczestniczyli w warsztatach garncarskich w Lipkuszcu i zapoznawali się z tradycjami rzemieślniczymi. W ramach projektów eTwinning Zespół Szkół we Wtelnie współpracował ze szkołami partnerskimi m.in. z Turcji.

W Szkole Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II w Koronowie organizowane były wycieczki do „Wioski Ginących Zawodów w Lipkuszu”, spotkania z rzemieślnikami: praśniczką, świecownikiem, garncarzem, kowalem, łyżkarzem, bednarzem itp., wizyty w Punkcie Informacji Turystycznej, wycieczki po Grabinie – szlakiem ścieżki dydaktycznej. Tematowi Koronowa i jego zabytków poświęcone były zajęcia lekcyjne (lekcje wychowawcze, historii i języka polskiego) – dzieci tworzyły albumy i prezentacje multimedialne. Odbył się również cykl zajęć poświęconych „Legendom koronowskim” oraz przedstawienia. Zorganizowano wycieczki po Koronowie, zwiedzanie Bazyliki i konkursy klasowe, a także spotkania z „druhem Włodkiem i jego Misiem” – poznawanie historii naszego miasta. Ponadto, szkoła brała udział w Kiermaszu Bożonarodzeniowym.

W Szkole Podstawowej nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Koronowie uczniowie brali udział w konkursach z okazji 655-lecia Koronowa Konkurs filmowy pn. „Koronowo – Szczęśliwa Dolina” oraz w Gminnym Konkursie Historycznym „Moja mała Ojczyzna”. Organizowano wycieczki tematyczne w ramach lekcji i zajęć dodatkowych: „Śladami koronowskich pomników”, zabytki naszego miasta (Diabelski Młyn), Izba Pamięci, Bazylika pw. NMP w Koronowie, Kościół Św. Andrzeja. W szkole organizowane były zbiórki i imprezy przy współpracy z ZHP. Szkoła brała udział w świętach i uroczystościach gminnych i państwowych.

W Szkole Podstawowej im. Obrońców Westerplatte w Mąkowsku podejmowane były działania związane z promocją dziedzictwa kulturowego poprzez organizowanie konkursów, kiermaszy wielkanocnych i bożonarodzeniowych, w ramach których przygotowywane były palmy i stroiki.

Miejska Biblioteka Publiczna w sierpniu 2024 r. zorganizowała „Dzień z Legendami”, zaś w październiku drugi rok z rzędu konferencję w połączeniu z wystawą fotogramów pt. „Znani – zapomniani. Tajemnice cmentarzy żydowskich”.

22 sierpnia 2024 roku Miejska Biblioteka Publiczna w Koronowie zorganizowała „Dzień z legendami”, podczas którego mali uczestnicy poznali fascynujące historie, które od pokoleń krążą po Ziemi Koronowskiej, a zostały spisane przez Tadeusza Multańskiego. „Czytaniu legend” towarzyszyły warsztaty z kaligrafii i pisania tuszem – dzieci odkrywały tajniki pięknego pisma, ucząc się sztuki, która dawniej była nieodłącznym elementem tworzenia ksiąg i manuskryptów pod czujnym okiem p. Piotra Jaśka z Izby Pamięci. Mali artyści uwieczniali

na papierze swoje ulubione fragmenty opowieści, tworząc barwne i pełne wyobraźni ilustracje. To wydarzenie nie tylko rozbudziło ciekawość i wyobraźnię uczestników, ale także ukazało piękno tradycji i rękodzieła. Spotkanie było doskonałą okazją do integracji i wspólnego odkrywania kulturowego dziedzictwa. Było to pierwsze spotkanie inaugurujące cykl zaplanowany na kolejne lata.

Konferencja „Znani – Zapomniani” odbyła się w dniach 4-5 października 2023 r. w Centrum Kultury Synagoga w Koronowie oraz w restauracji Diabelski Młyn. Było to wyjątkowe spotkanie z historią lokalną. W pierwszym dniu odbyły się prelekcje z udziałem dr Mariusza Jastrzębia z Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, dr Mareka Sass, Iwony Łukasiewicz, Włodzimierza Domka. Nie zabrakło innych atrakcji kulturalnych takich jak wystawa „Ślady” Hanny Kulagowskiej-Puzio oraz koncert muzyki klezmerskiej w wykonaniu Michał Stropy i Michała Szatkowskiego. W drugim dniu mieszkańcy naszego miasta mogli wziąć udział w spacerze historycznym od Synagogi do cmentarza ludności żydowskiej. Na

zakończenie odbyło się spotkanie pt. Smaki kultury. Spotkanie poprowadził dr Mariusz Jastrząb, a dania kuchni żydowskiej przygotowała restauracja Diabelski Młyn.

Gmina w okresie sprawozdawczym 2023 – 2024 r. ogłasza konkursy ofert na wykonanie zadań publicznych i udzieliła dotacji organizacjom pozarządowym w zakresie:

1. Kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
2. Podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej oraz kulturowej.

Ogłoszone w 2023 r. konkursy ofert na wykonanie zadań publicznych w zakresie:

- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
- podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej:

Lp.	Nazwa podmiotu	Kwota przyznanej dotacji	Nazwa zadania
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego			
1.	Fundacja Promocji Sztuki im. Gabriela Fauré	15 000,00 zł	XXV Jubileuszowe Mariackie Wieczory Kameralne w Bazylice Mariackiej w Koronowie
2.	Stowarzyszenie PRO MUSICA ORGANA	15 000,00 zł	ZJEDNOCZENI MUZYKA- cykl koncertów organowych i kameralnych w Bazylice pw. Wniebowzięcia NMP w Koronowie
Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej			
1.	Towarzystwo Miłośników Historii Batalionu Obrony Narodowej Koronowo	20 000,00 zł	Koronowo – przywracamy pamięć. Czwartkowe Wieczory Historyczne
2.	Stowarzyszenie Historyczno-Archeologiczne Bractwo	10 000,00 zł	II Ogólnopolski Zlot poszukiwaczy bitwy pod Koronowem- Wilcze 2023
3.	Chorągiew Kujawsko-Pomorska Związku Harcerstwa Polskiego, Hufiec Koronowo	10 000,00 zł	Profesjonalny Patriotyzm

Ogłoszone w 2024 r. konkursy ofert na wykonanie zadań publicznych w zakresie:

- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego

- podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej:

Lp.	Nazwa podmiotu	Kwota przyznanej dotacji	Nazwa zadania
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego			
1.	Fundacja Promocji Sztuki im. Gabriela Fauré	15 000,00 zł	XXVI Mariackie Wieczory Kameralne w Bazylice Mariackiej w Koronowie
2.	Stowarzyszenie PRO MUSICA ORGANA	15 000,00 zł	ZJEDNOCZENI MUZYKA- cykl koncertów organowych i kameralnych w Bazylice pw. Wniebowzięcia NMP w Koronowie
Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej			
1.	Towarzystwo Miłośników Historii Batalionu Obrony Narodowej Koronowo	15 000,00 zł	Przywracamy pamięć
2.	Stowarzyszenie Historyczno-Archeologiczne Bractwo	10 000,00 zł	Zorganizowanie III Ogólnopolskiego i Europejskiego Zlotu poszukiwaczy bitwy pod Koronowem. Wilcze 2024.
3.	Chorągiew Kujawsko-Pomorska Związku Harcerstwa Polskiego, Hufiec Koronowo	15 000,00 zł	Profesjonalny Patriotyzm
4.	Stowarzyszenie Miłośników Mąkowska	5000,00 zł	Patriotyczna ścieżka Mąkowska

5.4. Promocja regionalnego dziedzictwa kulturowego, służąca kreacji produktów turystyki kulturowej

W okresie sprawozdawczym w Gminie Koronowo organizowanych było wiele różnych wydarzeń, które na stałe wpisały się w kalendarz wydarzeń kulturalnych między innymi takie jak:

- Koronowskie Impresje Kulturalno-Kulinarne,
- Noce Muzeów,
- Smaki lata,
- Jarmark Cysterski z Inscenizacją Bitwy z Krzyżakami pod Koronowem ,
- Jarmarki świąteczne,
- Regaty Żeglarskie im. Kpt. ż. w. Tadeusza Ziółkowskiego o puchar Burmistrza Koronowa,

- Ogólnopolskie Biegi Uliczne im. Braci Mikrutów,
- Arie na plaży – Ryszard Smęda zaprasza,
- Mariackie Wieczory Kameralne,
- Festiwal muzyki organowej i kameralnej Zjednoczeni Muzyką,
- Czwartkowe Wieczory Historyczne,
- 655 Urodziny Koronowa,
- Potańcówki na rynku w Koronowie,
- Obchody Święta Niepodległości,
- Dzień Świętego Jana Nepomucena,
- Ogólnopolskie Złoty Poszukiwaczy „Bitwy Pod Koronowem”.

Koronowo włączyło się do akcji "ESKAPADA. Poznaj swój region z przewodnikiem" poprzez organizację „Spacerów po Koronowie”.

Wiele z powyższych wydarzeń promujących regionalne dziedzictwo kulturowe służy zarówno kreacji produktów turystyki kulturowej, jak też wzbudzaniu zainteresowania historią i kulturą materialną regionu zapisaną w dziełach architektury, budownictwa, lokalnej tradycji, albo też wspieraniu rozwoju lokalnych inicjatyw kulturowych w zakresie podtrzymywania miejscowych tradycji folklorystycznych.

Działalność promocyjna i turystyczna samorządu w 2023 roku to głównie:

- Kolportaż materiałów, promujących gminę Koronowo (podczas wydarzeń, spotkań oraz w Punkcie Informacji Turystycznej).
- Wykonano materiały, gadżety i przedmioty promujące gminę Koronowo z logo Koronowa lub logo 655 Urodzin Koronowa, np. body niemowlęce, długopisy, ołówki, kubki, krówki, notesy, magnesy, kalendarze, smyczki, odblaski, torby, plecaki, piłki, skarbonki. Zamówiono kolejne namioty promocyjne wykorzystywane podczas wydarzeń.
- Zaktualizowano oraz wydano przewodnik po Gminie Koronowo (tłumaczony na j. angielski i niemiecki) wzbogacony o plan miasta a także ulotki promocyjne – turystycznie i historycznie inspirujące.
- Wirtualny spacer – aktualizacja, nowe panoramy

<https://gminakoronowo.wkraj.pl/html5/index.php?id=36197#36197/0>.

- Organizacja/współorganizacja wydarzeń oraz patronaty i wsparcie. Kalendarz wydarzeń był stale uzupełniany dzięki prężnej działalności m.in. stowarzyszeń, klubów sportowych i innych podmiotów a także sołectw, świetlic, MGOK i MGOSiR itp. Wydarzenia często wspierane są finansowo lub rzeczowo przez gminę Koronowo. Warto podać np.: Turniej Piłki Siatkowej z okazji Wyzwolenia Koronowa, memoriał Grzegorza Bożejewicza, V Amatorski Turniej Szachowy o puchar Burmistrza Koronowa, VII Koronowskie Impresje Kulturalno - Kulinarne, Koronowo MTB Maraton, Smaki Lata (w ramach konkursu „Wieś na weekend”), Turniej Sołectw i Osiedli, akcję "ESKAPADA. Poznaj swój region z przewodnikiem" - Spacer po Koronowie, Noc Muzeów, Akademia Przewodnika, Dzień św. Jana Nepomucena, Międzyszkolny Drużynowy Turniej Tenisa Stołowego dla uczniów szkół podstawowych z okazji 655 Urodzin Koronowa, uroczyste obchody Święta Strażaka, Otwarte Mistrzostwa Gminy Koronowo w zapasach, XI Ogólnopolski Bieg Uliczny im. Braci Mikrutów, I Ogólnopolski Turniej Karate WKF „IPPON CUP” 2023, V RollerCup Koronowo, Festiwal Piosenki Żeglarskiej „Szuwarowe Szanty”, Arie na plaży - Ryszard Smęda zaprasza, XIII Regaty Żeglarskie im. kpt. ż. w. Tadeusza Ziółkowskiego o Puchar Burmistrza Koronowa, Gminne Zawody Sportowo - Pożarnicze, Gminne Zawody Sportowo - Pożarnicze młodzieżowych drużyn pożarniczych, Piknik Charytatywny „Łatwo

pomagać", Dzień Dziecka w Mąkowsku, Dzień Dziecka w Wierzychucie Królewskim, Festyn Rodzinny w Salnie, Dzień dziecka w Skarbiewie, Festyn Rodzinny w Witoldowie, Festyn Rodzinny w Nowym Dworze, Rajd Rowerowy - Pielgrzymka, Mistrzostwa Polski Pit bike Off-Road w Wierzychucie Królewskim, II Ogólnopolski Zlot Poszukiwaczy „Bitwy Pod Koronowem” Wilcze 2023 połączony z EKOpiknikiem „Pola, woda i las wokół nas”, Dożynki Gminy Koronowo, Potańcówka, Kino plenerowe, Obchody Święta Niepodległości, Spartakiada Seniora, uroczysta sesja Rady Miejskiej w Koronowie podsumowująca 655 rocznicę nadania praw miejskich, otwarcie pomostu w Pieczyskach, Jarmark Bożonarodzeniowy.

- Organizacja lub udział w spotkaniach np. z klubami sportowymi i stowarzyszeniami, z młodzieżą (spotkania młodzieży), z sołtysami (narady), dyrektorami szkół i instytucji (np. ustalenia związane z urodzinowymi obchodami), w ramach Zespołu Lokalnej Współpracy Nadleśnictwa Różanna, uczestnictwo w V Regionalnym Forum Turystyki, II Forum Praktyków Animacji i Edukacji Kulturowej, Regionalnej Giełdzie Produktów Turystycznych, udział w szkoleniach np. Promocja projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej z wykorzystaniem social mediów, CANVA w służbie turystyki, czyli jak opanować sztukę tworzenia projektów graficznych, które zachwycają wszystkich.
- Organizacja konkursów: plastycznego, fotograficznego oraz filmowego z okazji 655 Urodzin Koronowa, konkursu dożynkowego pn. "Bukiet dla Koronowa" skierowanego do sołectw, etap gminny konkursu Najpiękniejszy Ogród w Powiecie Bydgoskim.
- Oprowadzanie po Urzędzie Miejskim w Koronowie uczniów oraz przedszkolaków z placówek oświatowych z gminy Koronowo (okazja do promocji gminy, przedstawienia jej walorów, kalendarza imprez itp.).
- Przygotowywanie wniosków o nagrody i odznaczenia np. XXIII edycja Nagród Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego (zgłoszono Paulinę Kontną w dziedzinie sportu oraz Gminę Koronowo w dziedzinie fundusze unijne), odznaka honorowa „Zasłużony dla Kultury Polskiej” (zgłoszono pana Waldemara Kerla).
- Współpraca w ramach akcji Rowerowa Stolica Polski, w której aktywie wzięli udział także mieszkańcy gminy Koronowo, którzy kręcili kilometry dla Metropolii Bydgoszcz.
- Rok 2023 był rokiem Urodzin Miasta, które uroczystie zainaugurowano oraz podsumowano, realizując w trakcie roku wiele przedsięwzięć i wydarzeń.

Działalność promocyjna i turystyczna samorządu w 2024 roku to głównie:

- Kolportaż materiałów, promujących gminę Koronowo (podczas wydarzeń np. Zlot Grunwaldzki, Jarmark Dominikański, spotkań, w Punkcie Informacji Turystycznej), w tym wydanie przewodnika po gminie Koronowo (tłumaczony na j. angielski i niemiecki) wzbogaconego o plan miasta a także ulotek - turystycznie i historycznie inspirujące.
- Wykonano materiały, gadżety i przedmioty promujące gminę Koronowo np. breloki, notesy, kalendarz, rollupy, krówki, teczki do dyplomów, torby bawełniane.

- Koronowo zostało uwzględnione w ogólnopolskim projekcie skierowanym do turystów. „Magnes Turysty” dostępny jest już w Punkcie Informacji Turystycznej w Koronowie.
- Wykonano/zaktualizowano tablice informacyjne: przy moście kolejki wąskotorowej oraz przy ul. Szkolnej w Koronowie.
- Przy współpracy z mieszkańcami wydano album promujący gminę Koronowo „Koronowo - Naturalnie Inspirujące”, który wykorzystywany jest w celach promocyjnych np. jako nagrody oraz sprzedawany jest w Punkcie Informacji Turystycznej.
- Promocja gminy Koronowo, za pośrednictwem Kół Gospodyń Wiejskich: Wierzchucin Królewski oraz Bytkowice w publikacji prezentującej bogactwo potraw powiatu bydgoskiego.
- Organizacja/współorganizacja wydarzeń oraz patronaty i wsparcie. Kalendarz wydarzeń był stale uzupełniany dzięki prężnej działalności m.in. stowarzyszeń, klubów sportowych i innych podmiotów a także sołectw, świetlic, MGOK i MGOSiR itp. Wydarzenia często wspierane są finansowo lub rzeczowo i promocyjnie przez gminę Koronowo. Warto podać np.: finał WOŚP, konferencja: Wolność Kocham i Rozumiem, z okazji 105 rocznicy podpisania rozejmu w Trewirze, pn. „Koronowo - wizja rewitalizacji obszarów nadrzecznych”, Turniej Piłki Siatkowej z okazji Wyzwolenia Koronowa, memoriał Grzegorza Bożejewicza, Koncert z okazji Dnia Kobiet, Turniej Szachowy o puchar Burmistrza Koronowa, Koronowo MTB Maraton w tym zorganizowanie podsumowania z udziałem w szczególności wolontariuszy, sponsorów i partnerów, otwarcie placu zabaw przy SP NR 1 w Koronowie, Rodzinny Turniej Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, Smaki Lata (w ramach konkursu „Wieś na weekend”), Turniej Sołectw i Osiedli, Festyn Rodzinny w Samociążku, Noc Muzeów, Dzień św. Jana Nepomucena, Wojewódzkie Obchody Dnia Strażaka, 125-lecie OSP w Koronowie, Bieg Uliczny im. Braci Mikrutów, II Ogólnopolski Turniej Karate WKF „IPPON CUP”, VI RollerCup Koronowo, Arie na plaży - Ryszard Smęda zaprasza, XIV Regaty Żeglarskie im. kpt. ż. w. Tadeusza Ziolkowskiego o Puchar Burmistrza Koronowa, Gminne Zawody Sportowo - Pożarnicze, spotkanie promujące album o Koronowie, otwarcie dziedzica przy Punkcie Informacji Turystycznej, Potańcówki, Turniej Skokowy im. Jadwigi Pasturczak, Piknik Charytatywny „Łatwo pomagać”, IV Rajd wokół Zalewu Koronowskiego, III Ogólnopolski i I Europejski Zlot Poszukiwaczy Bitwy Pod Koronowem, XXVI Mariackie Wieczory Kameralne, Mistrzostwa i Puchar Polski Pit Bike Off-Road YCF, MRF, KAYO, Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej ZJEDNOCZENI MUZYKĄ 2024, Jarmark Cysterski z Inscenizacją Bitwy z Krzyżakami pod Koronowem (stoisko promocyjne), Dożynki Gminy Koronowo, Kino plenerowe, Turniej Brydża Sportowego o puchar Burmistrza Koronowa, Czwartkowe Wieczory Historyczne, X Spartakiada Przedszkolaka, II Mistrzostwa dzieci w tenisie stołowym, Gramy dla Miłosa i Mikołaja, Obchody Święta Niepodległości. Ponadto wsparcie przedsięwzięć: Dzień Dziecka w: Nowym Dworze, Samociążku, Trzuszczynie, Starym Dworze, Buszkowie, Łasku Małym, Wilczu, rozpoczęcie lata w Lucimiu, cykl spotkań z bajką, Tour de Konstytucja PL, Przystanek Koronowo, Festyn w Mąkowsku, Dożynki w Witoldowie, Dożynki Powiatowo – Gminne (udział KGW Wierzchucin Królewski - stoisko promocyjne).
- Organizacja lub udział w spotkaniach np. z klubami sportowymi i stowarzyszeniami, z młodzieżą (np. spotkania młodzieży, wizyty w Urzędzie), z sołtysami (narady), dyrektorami szkół i instytucji, w ramach Zespołu Lokalnej Współpracy Nadleśnictwa Różanna, udział w zebraniu sprawozdawczo-wyborczym Gminnej Rady Kobiet i bieżąca współpraca z Kołami Gospodyń Wiejskich, udział w zebraniach Kujawsko-Pomorskiej Organizacji Turystycznej,

uczestnictwo w III Forum Praktyków Animacji i Edukacji Kulturowej, III Regionalnej Gieldzie Produktów Turystycznych, udział w szkoleniach i warsztatach np. tworzenie "Strategii rozwoju markowych produktów turystycznych oraz marki turystycznej Bydgoszczy wraz z wdrożeniem pilotażowych działań i promocją markowej oferty turystycznej miasta.

- Organizacja konkursów: dożynkowego pn. "Bukiet dla Koronowa" skierowanego do sołectw, etap gminny konkursu Najpiękniejszy Ogród w Powiecie Bydgoskim.
- Przygotowywanie wniosków o nagrody i odznaczenia np. Brązowy Krzyż Zasługi za działalność publiczną w dziedzinie kultury dla pana Waldemara Kerl, złota odznaka honorowa „Za opiekę nad zabytkami” dla ks. Mariana Zakrzewskiego.
- Wydanie "Kuriera Ratuszowego - Bezpłatnego informatora gminy Koronowo" - Nr 20, 21, 22.

Kalendarz wydarzeń znajduje się pod linkiem <https://www.koronowo.pl/kalendarz-impres>

5.5. Wzbudzanie zainteresowania historią i kulturą materialną regionu zapisaną w dziełach architektury, budownictwa, lokalnej tradycji

Jarmark Cysterski

Jarmark Cysterski z Inscenizacją Bitwy z Krzyżakami pod Koronowem to jedno z najważniejszych wydarzeń kulturalnych o charakterze historycznym w gminie Koronowo, które doskonale wpisuje się w działania edukacyjne związane zarówno z dziedzictwem materialnym jak i dziedzictwem niematerialnym regionu.

Podczas Jarmarku Cysterskiego uczestnicy mają okazję przenieść się w czasy średniowiecza i poznać życie codzienne tamtego okresu. Wydarzenie obfituje w pokazy rzemiosła dawnego m.in. takie jak kowalstwo, kaletnictwo, rymarstwo, wikliniarstwo czy zielarstwo, prezentowane w ramach „Wioski Ginących Zawodów”. Dodatkowo, odwiedzający mogą uczestniczyć

w warsztatach edukacyjnych, które przybliżają tradycyjne techniki rzemieślnicze, oraz obejrzeć rozmaite zmagania i potyczki rycerstwa średniowiecznego, jak i odwiedzić obóz rycerski. Kulminacyjną atrakcją jest inscenizacja Bitwy z Krzyżakami pod Koronowem, która miała miejsce w 1410 roku. Zorganizowana strefa gier i zabaw średniowiecznych dla dzieci to miejsce, gdzie najmłodsi mogą być zakuci w średniowieczne dyby, pisać piórem gęsim i atramentem, wykonywać pieczęci z lakiem, czy brać udział w wybijaniu okolicznościowej monety. Nieodłącznym elementem jarmarku są także występy teatrów średniowiecznych dla dzieci, zespołów z muzyką dawną z epoki średniowiecza, wykonywaną na instrumentach z tamtej epoki, oraz pokazy tańców dawnych, które promują kulturę i tradycję.

Jarmark Cysterski to również platforma do organizacji różnorodnych warsztatów rzemiosł dawnych, gdzie uczestnicy samodzielnie mogą spróbować plecenia wyrobów z wikliny, wyrabiania garnków na kole garncarskim czy brać udział w procesie czerpania papieru, a na kramach i straganach skosztować jadła i napitków, oraz nabyć pamiątki ręcznie wykonane przez rzemieślników – co

umożliwia promocję regionalnych wyrobów i rzemiosła, a tym samym wsparcie lokalnych twórców i producentów. Jarmark Cysterski to nie tylko atrakcyjne widowisko, ale przede wszystkim ważne narzędzie edukacyjne i promocyjne, przyczyniające się do zachowania i upowszechniania dziedzictwa kulturalnego gminy

Noc Muzeów

W ramach cyklicznie organizowanych Nocy Muzeów, wydarzenie to przybrało w Koronowie formę spaceru z przewodnikiem, co roku w innej tematyce.

Podczas Nocy Muzeów w 2024 r. uczestnicy ruszyli w ślad za lokalnym dziedzictwem cystersów. Z miejsca zbiórki jakim był Plac Zwycięstwa zwiedzający udali się na bulwar nad Brdą. Przy ławeczce im. Tadeusza Mutańskiego poddano analizie obraz z wizerunkiem nieistniejącego już przytułku dla ubogich i kościoła pw. Św. Ducha. Ulicą Kasprzaka weszli na trakt Jana III Sobieskiego, którym wspięli się na wzgórze św. Jana, dawny plac Schillera oraz kompleks restauracyjny w Grabinie. Dawną Szosą Bydgoską uczestnicy zeszli do Pałacu Opata, by zobaczyć jego dawny front z zachowanymi resztkami zdobnictwa architektonicznego, będący dzisiejszym tyłem budynku. Następnie trasa prowadziła pod kościół poklasztorny, który tej nocy nabrał niecodziennych atrakcji, gdyż można było przyrzuć się wizerunkom średniowiecznych płytek glazurowanych, znajdujących się na przeszło 13 metrach, szatom, obrazom i dokumentom niedostępnym na co dzień. Po wizycie w kościele, odnowionym domku św. Józefa, zwiedzający odwiedzili kościół pw. Św. Andrzeja, gdzie zawisł na nowo obraz spod pędzla Hermana Hana (w formie reprodukcji) "Wskreszenie Piotrowina". Punktem kulminacyjnym trasy była Izba Muzealna Ziemi Koronowskiej przy Punkcie Informacji Turystycznej, gdzie została zaprezentowana odświeżona ekspozycja stała, a w piwnicy zaaranżowano wystawę czasową "Piwnice cysterskie - refektarz, skryptorium i ablutorium".

Święto Niepodległości

Uroczyste świętowanie Dnia Niepodległości jest stałym punktem w kalendarzu wydarzeń w Gminie Koronowo. Cyklicznie obchodom towarzyszą inscenizacje rekonstrukcyjne w umundurowaniu i ze sprzętem z epoki.

Niepodległościowe świętowanie zarówno w 2023 jak i 2024 roku rozpoczęła akcja „Szkoła do hymnu”, tradycyjnie odbyła się uroczysta msza święta w bazylice, złożono wieńce i kwiaty w miejscach pamięci, odbyły się pokazy jeździeckie amatorskiej grupy rekonstrukcyjnej z Klubu Jeździeckiego „Deresz” oraz inscenizacja epizodów z powrotu do macierzy i czasów inwazji bolszewickiej z 1920 roku przygotowana przez grupy rekonstrukcyjne.

W 2024 r. podczas obchodów Święta Niepodległości odbył się trzydniowy Zlot Niepodległości zorganizowany przez Hufiec ZHP Koronowo. W aktywny sposób niepodległość świętowały koronowskie morsy, które zaprosiły 11 listopada do Pieczysk na oficjalne rozpoczęcie sezonu, poczęstunek i ognisko. Obchody rozpoczęto od mszy świętej w bazylice pw. Wniebowzięcia NMP z okazji 106 rocznicy odzyskania niepodległości. Następnie liczne delegacje, w obecności pocztów sztandarowych złożyły kwiaty i zapaliły znicze w miejscach pamięci na cmentarzu parafialnym. Wszyscy uczestnicy, prowadzeni przez Klub Jeździecki Deresz przeszli spod cmentarza parafialnego na Plac Zwycięstwa, gdzie odbyły się dalsze uroczystości oraz piknik patriotyczny. O godzinie 12 mieszkańcy oraz goście, przy akompaniamencie Młodzieżowej Orkiestry Dętej, działającej przy MGOK, zaśpiewali hymn narodowy. Odśpiewaniu hymnu towarzyszyło wciągnięcie flagi na maszt. Jeźdźcy w mundurach ułańskich i amazonki w strojach inspirowanych modą z początku XX w. eskortowali podczas przemarszu bryczkę z generałem Hallerem oraz zaprezentowali pokaz jeździecki w układzie tanecznym zwanym kadrylem. Liceum Ogólnokształcące im. Leona Wyczółkowskiego wzbogaciło obchody o wielką, 60 metrową flagę Polski niesioną w pochodzie oraz o musztry paradne w wykonaniu kompanii reprezentacyjnej. Na koronowskim rynku wystąpili instrumentalści - Kornel Byzdra, Marta Koszela oraz soliści: Ksenia Suszko, Monika Przybysz. Odbyła się też inscenizacja historyczna nawiązująca do 104 rocznicy powrotu ziem pomorskich do Macierzy oraz przebiegu wojny polsko-bolszewickiej z 1920 roku z udziałem rekonstruktorów w umundurowaniu i ze sprzętem z epoki. Na rynku swoje stoiska informacyjno-promocyjne przygotowali: Zakład Karny w Koronowie, który przygotował i wydawał także grochówkę, Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Stanisława Maczka w Koronowie oraz Instytut Pamięci Narodowej Delegatura w Bydgoszczy, dzięki któremu można było zapoznać się z wystawą „Należy stworzyć niepodległe państwo polskie (...) z wolnym dostępem do morza”. Powrót Pomorza i Kujaw do Polski 1918–1920”.

Otwarty był Punkt Informacji Turystycznej ze stałą wystawą, zaaranżowanymi piwnicami i warsztatami dla najmłodszych prowadzonymi przez koronowskich harcerzy oraz opowieściami druha Włodka (pana Włodzimierza Domka). Na dziedzińcu wybijano monety. Zwieńczeniem obchodów był koncert patriotyczny w sali ratusza z udziałem: Młodzieżowej Orkiestry Dętej przygotowanej przez kapelmistrza Rafała Sójkę, zespołu Ananasy przygotowanego przez Pana Krzysztofa Grubińskiego oraz zaproszonych gości: Anny Wilk (sopran), Rafała Tworka (fortepian.).

Ogólnopolskie Złoty Poszukiwaczy „Bitwy Pod Koronowem”

W latach 2023 i 2024 odbyły się kolejne Złoty Poszukiwaczy „Bitwy pod Koronowem”, organizowane przez Stowarzyszenie Historyczno-Archeologiczne „Bractwo” z siedzibą w Nowej Wsi Wielkiej. III Ogólnopolski Zlot w 2024 roku był jednocześnie I Europejskim Zlotem Poszukiwaczy Bitwy pod Koronowem. Pasjonaci historii i archeologii zjechali do gminy Koronowo praktycznie z całego świata – w tym z Wielkiej Brytanii, Francji, Niemiec, Litwy, Ukrainy, ale też z Australii i Stanów Zjednoczonych. Ponad pięciuset poszukiwaczy skarbów przez dwa dni przeczesywało pola w rejonie Wilcza, Lucimia i Łaska. Szukali pamiątek po starciu rycerzy polskich i krzyżackich pod Koronowem. Złoty stały się doskonałym przykładem wydarzenia promującego regionalne dziedzictwo kulturowe, służącym rozwojowi turystyki kulturowej.

5.6. Wspieranie rozwoju lokalnych inicjatyw kulturotwórczych w zakresie podtrzymywania miejscowych tradycji folklorystycznych

Dożynki Gminy Koronowo

Organizowane co roku święto rolników swoim programem obejmuje m.in.: mszę świętą, ceremoniał dożynkowy - dzielenie chlebem, odznaczenia, konkursy, występy artystyczne, narodowe czytanie itp.

W 2023 i 2024 roku odbyły się Dożynki Gminne w Koronowie – święto plonów o charakterze obrzędowym i edukacyjnym, stanowiące istotny element kultywowania lokalnych tradycji i zwyczajów. Podczas dożynek odbywają się liczne ceremonie i obrzędy. Najważniejszym z nich jest przekazanie wieńca dożynkowego gospodarzom – starostom dożynek, co symbolizuje

zakończenie żniw i dziękczynienie za plony. Dożynki to także czas wspólnej biesiady. W ramach obchodów zorganizowano mszę świętą, przemarsz korowodu z orkiestrą na czele, odbył się ceremoniał dożynkowy, zorganizowano konkursy tematyczne oraz występy artystyczne. Szczególne znaczenie miały tradycyjne elementy, takie jak przygotowanie wieńca dożynkowego oraz wypiekanie chleba przez lokalne sołectwa. Dożyńkom towarzyszyły występy zespołów ludowych, prezentacje zwyczajów dożynkowych oraz działania animacyjne, które angażowały lokalną społeczność i przekazywały wiedzę na temat tradycji rolniczych oraz kultury ludowej regionu.

Koronowskie Impresje Kulturalno-Kulinarne

Wydarzenie organizowane co drugi rok (z przerwą z uwagi na pandemię) z udziałem Koronowa jako gospodarza oraz 3 innych gmin. Reprezentacje tworzą głównie Koła Gospodyń Wiejskich. W programie prezentacje artystyczne każdej gminy oraz konkursy: kulinarny i rękodzielniczy. Impresje są okazją do promocji lokalnych wyrobów kulinarnych i rękodzielniczych.

VII Koronowskie Impresje Kulturalno-Kulinarne odbyły się 11 marca 2023 r. w Hali Widowiskowo-Sportowej w Koronowie, zorganizowane przez Burmistrza Koronowa oraz Gminną Radę Kobiet. Uczestniczyły w nim gminy: Koronowo, Dobrcz, Gostycyn i Jeżewo. Uczestnicy Impresji mogli podziwiać prezentujące się gminy, występy lokalnych zespołów śpiewu i tańca, tradycyjne dania oraz

ozdoby wielkanocne. Koła Gospodyń Wiejskich uczestniczyły w konkursie kulinarnym i rękodzielniczym. Partnerem wydarzenia był Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

Obchody Urodzin Miasta

Inauguracja obchodów Urodzin Miasta – 655 rocznicy nadania praw miejskich dla Koronowa nastąpiła w 2022 r. – w Kruszwicy, grodzie gdzie król Kazimierz Wielki wydał akt lokacyjny dla miasta.

Odbyły się dwie uroczyste sesje Rady Miejskiej – inauguracyjna z otwarciem Punktu Informacji Turystycznej w Koronowie oraz podsumowująca. Podczas sesji nagrodzono statuetkami Felix Vallis zasłużonych

mieszkańców gminy Koronowo.

Rok 2023 był tzw. urodzinowym rokiem - główne obchody odbyły się w dniach 16 – 18 czerwca 2023 roku - pochod uczniów ulicami miasta, piknik, turniej sołectw i osiedli, koncerty (Cherry Lips, Zbigniew Zarank & The Last Train, Kiss & Szrek, Bisz / Kosa, Anna Wyszconi i Sławomir), msza św. w kościele św. Andrzeja, uroczyste otwarcie rynku po modernizacji z ogromnym urodzinowym tortem oraz pokazem „Światło – Dźwięk – Fontanna”.

Rok Urodzinowy Koronowa zakończyła uroczysta sesja Rady Miejskiej w Koronowie w dniu 18 grudnia 2023 r., podczas której wręczono statuetki, nagrody i wyróżnienia. Złotą odznakę, nadaną przez ministra kultury na wniosek samorządu koronowskiego, otrzymał z rąk starosty proboszcz parafii w Koronowie ks. Ryszard Hirsz, za opiekę nad zabytkami. Statuetkę Felix Vallis otrzymała Grażyna Jasiek, autorka licznych publikacji i promotorka czytelnictwa związana z Towarzystwem Miłośników Ziemi Koronowskiej, a także Wioletta Górka ze Stowarzyszenia Łatwo Pomagać, która od lat pracuje na rzecz dzieci z onkologii, organizując akcje, zbiórki i różne wydarzenia charytatywne. Rozstrzygnięto również konkursy fotograficzny i filmowy z okazji 665. rocznicy nadania praw miejskich.

Samorząd w okresie sprawozdawczym aktywnie współpracował z Kołami Gospodyń Wiejskich w gminie Koronowo oraz Gminną Radą Kobiet w Koronowie (współpraca przy organizacji wydarzeń takich jak: Koronowo MTB Maraton, Impresje, Dożynki, Jarmark świąteczny).

Smaki lata oraz zespoły folklorystyczne przy MGOK

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Koronowie cyklicznie organizuje i wspiera lokalne inicjatywy, obok wyżej wymienionych jak Jarmark Cysterski czy Dożynki Gminne, również inne inicjatywy w zakresie podtrzymywania miejscowych tradycji folklorystycznych, jak:

- Smaki lata – organizowane z udziałem Kół Gospodyń Wiejskich, które prezentują kulinarne dziedzictwo regionu, w szczególności tradycyjne potrawy kuchni polskiej, wraz z konkursem na najlepsze potrawy regionu;
- Topienie Marzanny i Ognisko Integracyjne – cykliczne wydarzenia stanowiące element edukacji w gminie, będące tradycyjnym obrzędem żegnania zimy i powitania wiosny, to również działanie skutecznie promujące dziedzictwo kulturowe gminy i angażujące mieszkańców w działania kultywujące obrzędy i tradycje regionalne;
- obchody 20-lecia Zespołu Ludowego „Wesołe Gospodynie” w 2024 r., podczas którego uhonorowano wieloletni wkład zespołu w kultywowanie lokalnych tradycji i zwyczajów. Zespół, działający przy MGOK, aktywnie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych gminy, prezentując tradycyjne pieśni, stroje i obrzędy podczas dożynek, spotkań integracyjnych oraz konkursów kulinarnych. „Wesołe Gospodynie” w październiku 2024 r. reprezentowały Polskę na Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym „Pod Hiszpańskim Słońcem” w Lloret de Mar – jako jedyny zespół z Polski promował polskie i regionalne dziedzictwo kulturowe za granicą;
- kapela „Koronowiacy” – działająca przy MGOK w Koronowie od wielu lat aktywnie uczestniczy w promocji lokalnego dziedzictwa muzycznego. Repertuar zespołu obejmuje utwory utrzymane w stylistyce kapel podwórkowych, inspirowane folklorem miejskim i wiejskim, co czyni ją istotnym elementem działań związanych z upowszechnianiem kultury niematerialnej regionu.

W gminie Koronowo promowane są produkty kulinarne, wpisane na listę produktów tradycyjnych, którymi są lody koronowskie oraz pierogi z kapustą kiszoną i ziemniakami rozpowszechnione we wsi Bytkowice.

5.7. Turystyczna promocja regionu

Materiały promujące gminę Koronowo dostępne były np. podczas targów Lato na wsi w Minikowie, Festiwalu Tradycji Pomorza Zachodniego w Przelewicach z udziałem Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Gmin Cysterskich. Materiały są dostępne również w Bydgoskim Centrum Informacji Turystycznej oraz w lokalnych ośrodkach wypoczynkowych i zajazdach.

Dzięki prężnej działalności m.in. stowarzyszeń, klubów sportowych i innych podmiotów, a także sołectw, świetlic, MGOK i MGOSiR odbyło się wiele ciekawych wydarzeń np. Czwartkowe Wieczory Historyczne, Dzień Strażaka, RollerCup oraz Wielki Festyn Rodzinny, Festiwal Piosenki Żeglarskiej „Szuwarowe Szanty”. Wydarzenia często wspierane są finansowo lub rzeczowo przez gminę Koronowo.

Gmina Koronowo w roku 2023 i 2024 była członkiem różnych organizacji, działających m.in. w zakresie turystycznym, historycznym, promocyjnym, samorządowym itd. Gmina Koronowo jest członkiem: Kujawsko-Pomorskiej Organizacji Turystycznej, Stowarzyszenia Króla Kazimierza Wielkiego,

Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Gmin Cysterskich, Lokalnej Grupy Działania „Trzy Doliny”, Stowarzyszenia Metropolia Bydgoszcz. Przedstawiciele gminy Koronowo biorą udział w spotkaniach, warsztatach, ustaleniach dotyczących działalności ww. podmiotów. Gmina Koronowo uczestniczyła w latach 2023 – 2024 w V i VI Regionalnym Forum Turystyki, oraz Regionalnej Giełdzie Produktów Turystycznych.

Koronowo zostało uwzględnione w ogólnopolskim projekcie skierowanym do turystów. „Magnes Turysty” dostępny jest już w Punkcie Informacji Turystycznej w Koronowie.

Gmina Koronowo posiada trzech partnerów zagranicznych. Są to: Gmina Senden w Niemczech, Gmina Spinetoli we Włoszech i Samorząd Rejonu Wileńskiego z Gminą Czarny Bór na Litwie.

W roku 2023 delegacja z Senden obecna była podczas czerwcowych obchodów z okazji 655 - lecia nadania praw miejskich dla Koronowa.

W lipcu 2024 r. w Koronowie przebywała niemiecka grupa, w tym z partnerskiego Senden. Program obejmował m.in. spotkanie w Punkcie Informacji Turystycznej, udział w koncercie w Byszewie, zwiedzanie Koronowa oraz pobyt w Pieczkach.

5.8. Stworzenie infrastruktury turystycznej w ramach promocji regionu

W Koronowie działa Punkt Informacji Turystycznej, który udziela informacji na miejscu oraz telefonicznie. PIT ma do dyspozycji materiały informacyjno-promocyjne, zarówno płatne jak i bezpłatne, w tym m.in. plany miasta, mapy Zalewu Koronowskiego, foldery, widokówki oraz magnesy reklamowe, flagi, kubki, torby, breloki, monety okolicznościowe, plecaki oraz koszulki z logo Koronowa. Materiały bezpłatne to: folder turystyczny i historyczny, informator o gminie, plan miasta oraz mapa Zalewu Koronowskiego i okolic.

W 2023 r. Punkt Informacji Turystycznej w Koronowie, po modernizacji budynku wrócił na koronowski rynek, ul. Plac Zwycięstwa 22. W 2024 r. zagospodarowano również teren dziedzińca, tym samym uatrakcyjniając i wzbogacając ofertę Punktu Informacji Turystycznej. Rozbudowany i wyposażony budynek wraz z dziedzińcem dał nowe i większe możliwości do działania w zakresie informacyjnym i promocyjnym skierowanym do turystów, jak i mieszkańców gminy, zwiększającym ich wiedzę o regionie i jego historii, ale również integrującym lokalną społeczność oraz budującym tożsamość lokalną.

Sezon i ruch turystyczny rozpoczyna się umownie z początkiem maja, co wiąże się ze wzmożonym zainteresowaniem i odwiedzaniem Punktu przez turystów, gości, ale także mieszkańców gminy. Godziny pracy PIT zostały dostosowane do potrzeb turystów i klientów. Do Punktu mogą zgłaszać się grupy wycieczkowe celem ustalenia terminu zwiedzania Koronowa i okolic z przewodnikiem. Usługa przewodnika jest całkowicie bezpłatna. Trudna do oszacowania jest ilość turystów odwiedzających Gminę Koronowo w ciągu roku. Wynika to m.in. z wielkości gminy, jej potencjału turystycznego czy bardzo dużej ilości domków letniskowych. Bardzo wielu turystów, szczególnie indywidualnych, zwiedza atrakcyjne miejsca kierując się własnym wyborem i wiedzą zaczerpniętą między innymi ze strony internetowej.

W Punkcie Informacji Turystycznej mieści się Izba Muzealna Ziemi Koronowskiej w ramach której urządzane są tematyczne wystawy, warsztaty, spotkania z dziećmi i młodzieżą, spotkania autorskie szczególnie przy ścisłej współpracy z Pracownią Regionalistyczną WSG z siedzibą w Koronowie. W roku 2023 i 2024 przyjęto w PIT rokrocznie po kilkadziesiąt grup i gości indywidualnych (z Polski i zza granicy), na łączną ilość ponad 1500 osób w roku.

Na stałe w działalność punktu wpisała się organizacja dwóch imprez tj. Eskapada z przewodnikiem, która rozpoczyna sezon turystyczny w naszym województwie oraz Noc Muzeów, która

regionalnie przybiera formę spaceru z przewodnikiem, co roku w innej tematyce. Dużym zainteresowaniem cieszą się nie tylko odwiedziny w PIT oraz Izbie, ale również spacer po mieście i okolicy z przewodnikiem, z których korzystają grupy dzieci, młodzieży oraz dorosłych.

W 2024 r. zaktualizowano tablice informacyjno-promocyjne przy moście kolei wąskotorowej oraz przy Liceum Ogólnokształcącym w Koronowie.

6. Podsumowanie

W okresie sprawozdawczym, w latach 2023 – 2024, podejmowano szereg działań związanych z dbałością o zachowanie istniejących walorów zabytkowych oraz z wykorzystaniem zasobów dziedzictwa kulturowego w polityce rozwoju Miasta i Gminy Koronowo. Podjęto działania związane z zahamowaniem degradacji substancji zabytkowej oraz kształtowaniem atrakcyjnego wizerunku naszej Gminy.

Ponadto, w sprawozdaniu wskazano w jaki sposób kształtował się rozwój i promocja walorów turystycznych z wykorzystaniem w tym celu obiektów zabytkowych, bogactwa przyrody oraz regionalnych tradycji.

Przedstawiono wiele działań edukacyjnych w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego i budowania tożsamości. Cykliczność podejmowanych działań, szczególnie edukacyjnych, z uwzględnieniem historii i tradycji Gminy Koronowo, pozwoliło w miarę posiadanych środków budżetowych na osiągnięcie zamierzonych efektów, w tym w szczególności zwiększenie świadomości społecznej w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego.

W zakresie ochrony i opieki nad zabytkami, Gmina Koronowo współpracuje z placówkami oświatowymi, kulturalnymi, organizacjami społecznymi, a także kościołami, promując wartości materialne i niematerialne dziedzictwa kulturowego całej gminy. Zadania wspierane były przez projekty edukacyjne mające na celu wzrost świadomości kulturowej oraz rozbudzenie zainteresowania zabytkami i historią miasta i gminy wśród mieszkańców.

Uzasadnienie

Uchwałą Nr XXXIII/287/20 Rady Miejskiej w Koronowie z dnia 23 grudnia 2020 roku, został przyjęty „Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Koronowo na lata 2021 – 2024”. Stosownie do dyspozycji art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024, poz. 1292) organ wykonawczy sporządza co dwa lata sprawozdanie z jego realizacji, które przedstawia radzie gminy.

Załącznik do przedmiotowej uchwały prezentuje zakres działań podejmowanych przez koronowski samorząd w zakresie opieki nad zabytkami w drugim okresie sprawozdawczym, tj. przypadającym na lata 2023 – 2024.

Podjęcie przedmiotowej uchwały stanowi realizację ustawowego wymogu odniesienia się przez Radę Miejską w Koronowie do przedłożonego przez Burmistrza Koronowa sprawozdania z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.

Zastępca Burmistrza
Krzysztof Zająkała